

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 червня 2024 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В
ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

21 червня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 159.923.2(063)

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ульянов В.О. – доктор медичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали IV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 червня 2024 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2024. 217 с.

УДК 159.923.2(063)

<i>Карасені О.В.</i> ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ ДО СТРЕСУ ТА ПІДТРИМКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ.	81
<i>Качур В.О.</i> ЧАС ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	84
<i>Корнута Л.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ.	89
<i>Король О.О.</i> ЕТАПИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ.	92
<i>Лелюк А.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	100
<i>Лісовенко А.Ф., Карасені О.В.</i> ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ У КІБЕРПРОСТОРІ.	104
<i>Лісовенко А.Ф., Татъянчиков А.О., Короход Я.Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ В КІБЕРПРОСТОРІ.	109
<i>Лохматова Д.О.</i> ОСОБИСТІСТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ТА КРИТИЧНИХ СИТУАЦІЯХ.	114
<i>Маковецька М.О.</i> ОСОБИСТІСТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ	118
<i>Мамосуєва О.В.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ РОЛЬОВИХ ОЧІВУВАНЬ ПАРТНЕРІВ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.	122
<i>Марківська О.С.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗУ «Я» ЖІНОК В ЗАКОРДОННИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕОРІЯХ.	126
<i>Мілорадова Н.Е.</i> ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЗРОСТАННЯ – ПОШУК СЕНСУ ЖИТТЯ (ТЕХНІКА ІКІГАЙ).	131
<i>Наточій М.Е.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	135
<i>Онішкевич А.Д.</i> ТЕХНІКИ ВИРАЖЕННЯ ТА ПРОЖИВАННЯ ЕМОЦІЙ І ПОЧУТТІВ.	140
<i>Папінян В.В.</i> ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПОЧУТТЯ ПРОВИНИ.	147
<i>Піневич І.Д.</i> ВПЛИВ СОЦМЕРЕЖ ТА ІНТЕРНЕТУ НА САМООЦІНКУ ОСОБИСТОСТІ.	150
<i>Рєпнова Т.П., Кирилов В.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПОЧУТТЯ ПРОВИНИ У НІМЦІВ ТА УКРАЇНЦІВ.	154
<i>Рєпнова Т.П., Мучичка А.В.</i> ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ УМІННЯ, ЯКІ ДЕТЕРМІНУЮТЬ ПРОФЕСІЙНУ УСПІШНІСТЬ ПСИХОЛОГА.	158
<i>Роспорня Д.С.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ДО КІБЕРСЕРЕДОВИЩА.	161
<i>Самара О.Є.</i> ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЛОГОТЕРАПІЇ.	166
<i>Сорочинський О.В.</i> ПСИХОЛОГІЯ ПОДРУЖНЬОЇ ЗРАДИ.	170
<i>Степанюк Я.В., Федонюк С.В., Поручинський А.І., Ульянов В.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ	173
<i>Сухота І.В.</i> ЗВ'ЯЗОК ГЛОБАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ.	178

Ключові слова: психічне здоров'я, екстремальні умови , технології електронного навчання

Key words: mental health, extreme conditions, electronic learning technologies.

Сухота Ірина Володимирівна

*психолог, психотерапевт Центру Day Care для українських дітей,
м. Краків, Польща*

ЗВ'ЯЗОК ГЛОБАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ

Глобалізація міграції - це посилення переміщення людей між країнами та континентами внаслідок глобальних економічних, політичних, соціальних і технологічних процесів. Це явище має глибокі наслідки для суспільств у всьому світі та посилюється глобальною економічною нерівністю, збройними конфліктами, зміною клімату та іншими факторами. Міжнародна міграційна криза, яка є наслідком цих процесів, має численні наслідки як для країн походження, так і для країн призначення. Міжнародна міграційна криза є складною і багатовимірною проблемою, яка потребує комплексних, інтегрованих рішень, заснованих на міжнародному співробітництві та розумінні глибинних причин цього явища. Кризи пов'язані з масовим переміщенням людей з однієї країни в іншу або в межах однієї країни, як правило, через збройні конфлікти, переслідування, вбивства, зміни клімату, стихійні лиха та інші гуманітарні кризи [M. Szostak, B. Wiśniewska-Paź, K. Zarychta-Romanowska]

Основними факторами і причинами є економічна нерівність: різниця в рівні життя і доступності ресурсів між розвиненими країнами і країнами, що розвиваються, яка спонукає людей шукати кращі умови життя. Збройні

конфлікти та переслідування: війни, політичне насильство та переслідування змушують людей тікати з власних країн у пошуках безпеки. Нинішня війна в Україні є яскравим прикладом цього.

Другим важливим фактором є зміна клімату: екстремальні погодні явища, посухи та інші наслідки зміни клімату призводять до вимушеної міграції.

Міграційний процес тісно пов'язаний з такими традиційними поняттями соціальної психології, як стереотип, упередження та дискримінація.

Також існує три основні поняття, за допомогою яких соціальна психологія описує міжгрупові та міжнародні відносини, а саме: стереотип, упередження та дискримінація. Ці три поняття є ключовими для розуміння міжгрупової та міжнародної динаміки, оскільки вони допомагають визначити та проаналізувати джерела конфліктів, напруженості та несправедливості в суспільствах. Звертаючи увагу на ці поняття, можна значно посилити міжнародну та соціальну інтеграцію [Wojciszke, с.475].

Стереотипи та упередження мають негативні наслідки як для окремих людей, так і для суспільства. На індивідуальному рівні вони можуть призвести до зниження успішності та погіршення здоров'я. На суспільному рівні вони посилюють міжгрупові конфлікти та марнують таланти людей з дискримінованих груп. З цієї причини багато досліджень зосереджені на модифікації та контролі упереджень. Особистий контакт є ефективним методом зменшення упереджень. Безпосередній контакт з членами інших груп, особливо коли він відбувається в умовах рівного статусу, співпраці, спільних цілей та за підтримки інституцій, є ефективним способом зменшення упереджень та зміна категоризації: декатегоризація на противагу рекатегоризації. Також придушення стереотипів: свідоме придушення стереотипних думок може бути ефективним, особливо якщо воно практикується регулярно і стає автоматичним. За допомогою цих методів можна зменшити негативні наслідки стереотипів та упереджень і сприяти створенню більш справедливого та інтегрованого суспільства. [K. Dziewulska- Bandura].

Зменшення негативних наслідків стереотипів має позитивний вплив на соціальні конфлікти та наслідки для приймаючих країн. Наслідки для країн призначення або соціально-культурних країн проявляються в тому, що інтеграція мігрантів може призвести до соціальної напруженості, але також і до культурного збагачення приймаючих суспільств. Наслідки міжнародної міграційної кризи для країн призначення є складними і різноманітними, охоплюючи як виклики, так і потенційні вигоди. Соціальні та культурні наслідки, які можуть мати місце, наприклад, інтеграція мігрантів (може призвести до соціальної напруженості, особливо коли місцеві громади відчують, що їхні ресурси перенапружені). Ці виклики можуть включати культурні, мовні, релігійні та ціннісні відмінності). З іншого боку, мігранти можуть принести нові перспективи, традиції, кухню, мистецтво та інновації в цільові суспільства, що може культурно і соціально збагатити відповідні громади. У багатьох країнах, особливо зі старіючим населенням, мігранти можуть допомогти збалансувати вікову структуру, забезпечуючи молоду робочу силу і підтримуючи пенсійну систему та систему охорони здоров'я.

"Стереотипи - це соціальні уявлення, які поділяються та переймаються індивідом від інших. Вони також є наслідком соціальної категоризації, тобто поділу людей на різні типи (категорії та групи). Невід'ємною властивістю соціальних категоризацій залишається той факт, що одна з ідентифікованих груп завжди є своєю групою, роблячи інші групи «чужими». Дослідження з використанням методу мінімальної міжгрупової ситуації вказує на те, що дуже легко розділити оточення на своїх і чужих"[Wojciszke2011, с.500].

Міграція також може впливати на соціальну згуртованість суспільства. Вона може призвести до напруженості та конфліктів, але також і до взаємного культурного збагачення. Тому ключовим викликом є управління цими процесами таким чином, щоб сприяти взаєморозумінню та співпраці між місцевим населенням і мігрантами.

Вигідне становище може бути зумовлене тим, що їхні мешканці мають, можливо, менші очікування та потреби, ніж у високорозвинених суспільствах, і

відмінну від них ієрархію цінностей. У культурах, в яких вони живуть, такими ж важливими цінностями, як і матеріальний добробут, є вільний час, сім'я, традиції, громадські зв'язки, довіра[E. Polak, W. Polak].

Не менш важливим елементом позитивної інтеграції та асиміляції в епоху глобальної міграції є визнання та довіра до національних авторитетів. Такими авторитетами можуть бути культурні, мистецькі, наукові чи громадські діячі сьогодення або минулого. Важливо, щоб авторитети, як і цінності, не перебували в конфлікті інтересів. У нашому підході до авторитетів ми можемо помітити явище фіксації. У психології фіксація означає, що людина увічнює певну поведінку, яку постійно повторює, що робить її стійкою до змін і нового досвіду. У контексті авторитетних осіб фіксація означає, що людина емоційно та інтелектуально прив'язується до однієї авторитетної особи, наприклад, до батьків, що перешкоджає її подальшому розвитку.

Таким чином, глобалізація міграції також вимагає розробки глобальних правових норм для запобігання та профілактики транснаціональної злочинності, такої як контрабанда та торгівля людьми. Це надзвичайно прибуткова діяльність міжнародної організованої злочинності, яка є однією з найсерйозніших загроз глобальній безпеці. У нинішній ситуації програють як мігранти, так і приймаючі та транзитні країни. Тому необхідно вжити термінових заходів для виправлення ситуації.

Список використаних джерел

1. Wojciszke, B. (2011). Psychologia społeczna. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR. Zimbardo, P. G. (2012). Psychologia i życie. Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Katarzyna Dziewulska- Bandura. Local communities in the context of selected contemporary macroprocesses. Transformations / Transformacje. 2019, Vol. 1/2 Issue 100/101, p86-96. 11p. Language: Polish.

3. Ewa Polak, Waldemar Polak. Socio - economic welfare and level of satisfaction with life - on the examples of selected countries. transformations / transformacje. 2019, vol. 1/2 issue 100/101, p46-67. 22p. Language: polish.
4. Maciej Szostak, Barbara Wiśniewska-Paź, Kamila Zarychta-Romanowska Globalisation of irregular migration - the considerations about the impact of international migration crisis and its implications. transformations / transformacje. 2019, vol. 1/2 issue 100/101, p126-140. 15p. language: polish.
5. Julia van Dessel. International Delegation and Agency in the Externalization Process of EU Migration. European Journal of Migration & Law. 2019, Vol. 21 Issue 4, p435-458. 24p. DOI: 10.1163/15718166-12340060.
6. Marija Jurić Pahor, Transculturality and cultural hybridity in the context of migrations: the example of the city of trieste. / transculturalità e ibridità culturale nel contesto delle migrazioni: l'esempio della città di trieste. Annals for Istrian & Mediterranean Studies / Annales: Series Historia et Sociologia. 2018, Vol. 28 Issue 1, p51-64. 14p. Language: Slovenian. DOI: 10.19233/ASHS.2018.05.

Ключові слова: глобальна міграція, соціальні стереотипи, соціальна психологія,

Key words: global migration, social stereotypes, social psychology,